

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/8/2025
Identifikačné číslo spisu:	5717212773
Dátum vydania rozhodnutia:	24.06.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:5717212773.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: Z. Z., narodená XX. Z. XXXX, C., Z. XXX/X, zastúpená: Advokátska kancelária Marko, s. r. o., so sídlom Bernolákovo, Gróbska 19, IČO: 36 860 646, proti žalovanej: Z.. Z. L. (predtým U.), narodená XX. Z. XXXX, C., A. XXXXX/., zastúpená: ŠKODA LEGAL s.r.o., so sídlom Bratislava - mestská časť Ružinov, Jarabinková 17563/2C, IČO: 47 244 259, o zaplatenie 47.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 21C/63/2017, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. júna 2024 sp. zn. 9Co/13/2024 v spojení s opravným uznesením zo dňa 23. júla 2024 sp. zn. 9Co/13/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobkyni.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 14. januára 2020 č.k. 21C/63/2017 (v poradí druhým v tejto veci) uložil žalovanej zaplatiť žalobkyni 47.000 eur s úrokom z omeškania 5,25 % ročne z tejto sumy od 07. 05. 2018 až do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobkyni priznal voči žalovanej právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že právna predchodkyňa žalobkyne Z. U. uzatvorila 21.09.2016 s investorom SANUS Real s.r.o., ktorý realizoval výstavbu bytového domu v C., v Q., zmluvu o budúcej kúpnej zmluve. V nej sa investor zaviazal odpredať po ukončení výstavby bytového domu menovanej dvojizbový byt za sumu 77.760 eur. Práva a povinnosti z tejto zmluvy o budúcej zmluve postúpila Z. U. na žalobkyňu. Tá ich neskôr previedla zmluvou zo dňa 07. 04. 2017 na žalovanú za cenu 50.000 eur. Žalovaná následne sporný byt kúpila od investora dňa 11. 07. 2017 za sumu 77.760 eur. Za postúpenie práv žalovaná zaplatila z dojednanej ceny 50.000 eur len sumu 3.000 eur. Podľa súdu dohodnutá odplata 50.000 eur za postúpenie práv sa neprieči dobrým mravom, nie je neprimeraná, keď cena nových dvojizbových bytov v polovici roku 2017 v širšom centre C. nebola nižšia ako suma 127.760 eur, ktorú by žalovaná za sporný byt mala zaplatiť. Pri uzatváraní zmlúv je potrebné rešpektovať autonómnú vôľu

zmluvných strán. Pokiaľ by bola žalovaná ochotná zaplatiť za prevod práv a povinností zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve aj vyššiu ako dohodnutú sumu 50.000 eur, aj v takomto prípade by bolo potrebné rešpektovať vôľu zmluvných strán. Preto podľa súdu je dohoda o postúpení práv a povinností zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, ktorú sporové strany uzatvorili dňa 07. 04. 2017, platná a platný je aj záväzok žalovanej zaplatiť za postúpenie práv a povinností sumu 50.000 eur. Z tejto sumy žalovaná žalobkyni zaplatila zálohu 3.000 eur, a preto ju súd zaviazal, aby žalovanej zaplatila zostávajúcu časť dohodnutej ceny 47.000 eur a to spolu s úrokom z omeškania 5,25 % od 07. 05. 2018 z dlžnej sumy 47.000 eur až do zaplatenia.

3. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej tento rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol a žalovanej priznal voči žalobkyni náhradu trov konania i predchádzajúceho dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Na odôvodnenie svojho rozsudku odvolací súd uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa nadobudla právo na odkúpenie nehnuteľnosti na podklade dohody uzatvorenej 05. 10. 2016 s pani U., predmetnom ktorej bol prevod práv zo zmluvy o budúcej zmluve, na podklade ktorej žalobkyňa uhradila pani U. za prevod práv na odkúpenie spornej nehnuteľnosti 18.916 eur. Následne strany sporu uzatvorili 07. 04. 2017 dohodu o postúpení práv a povinností, predmetom ktorej bol prevod všetkých práv a povinností z uzatvorenej zmluvy o budúcej kúpnej zmluve s budúcim predávajúcim SANUS Real s.r.o. V čl. III tejto sa žalovaná ako postupník zaviazala zaplatiť žalobkyni ako postupcovi za prevod práv a povinností z uzatvorenej zmluvy o budúcej kúpnej zmluve kúpnu cenu vo výške 50.000 eur spôsobom, že za a) prvá časť kúpnej ceny vo výške 3.000 eur bude zo strany postupníka postupcovi zaplatená v hotovosti pri podpise dohody, b) druhá časť kúpnej ceny vo výške 47.000 eur bude zo strany postupníka postupcovi uhradená prostredníctvom hypotekárneho úveru poskytnutého na kúpu nehnuteľnosti. Aj odvolací súd dospel k záveru, že uzatvorenú dohodu o postúpení práv a povinností zo 07. 04. 2017 nemožno považovať za dohodu v extrémnom rozpore s dobrými mravmi, navyiac, ak z výsledkov vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo, že samotná žalobkyňa za postúpenie práv na odkúpenie bytu uhradila svojej právnej predchodkyni, resp. poskytla svojej právnej predchodkyni, finančné prostriedky vo výške 18.916 eur ako „odmenu za prenechanie poradia na odkúpenie bytu“. Nesporným zostalo, že na podklade tejto dohody žalovaná nadobudla právo na odkúpenie bytu v lukratívnej časti C., ktorého hodnota od uzatvorenia kúpnej zmluvy nepomerne vzrástla. Pri posudzovaní odôvodnenosti nároku žalobkyne odvolací súd preto zvažoval, že žalovaná na jednej strane „robí zo seba obeť“, ktorá bola „podvedená“ žalobkyňou, na druhej strane, bez overenia si ňou uvádzaných informácií o cene bytu, bola ochotná uhradiť žalobkyni, resp. za odkúpenie bytu, cenu uvádzanú žalobkyňou. Odvolací súd potom z hľadiska spravodlivého usporiadania vzťahov oboch strán sporu dospel k záveru, že primeranou sumou za „prenechanie poradia na odkúpenie bytu“ je suma 30.000 eur ako jedna tretina skutočnej ceny bytu v čase kúpy. Mal za to, že požiadavka žalobkyne presahujúca 50 % kúpnej ceny, je značne premrštená i po odpočítaní ňou uhradenej odmeny v prospech pani U.. Limitom, ktorým sa odvolací súd riadil, bola hodnota príležitosti odkúpiť byt, a nie dorovnanie straty v stúpajúcej hodnote bytu, ktorá žalobkyni prenechaním poradia na kúpu bytu vznikla a vzniká. Túto si totiž neschopnosťou cenu bytu dofinancovať založila sama. Za jediné kritérium odvolací súd považoval hodnotu príležitosti, ktorú žalobkyňa žalovanej poskytla v podobe možnosti odkúpiť byt v lukratívnej časti C..

5. Odvolací súd ešte dodal, že pokiaľ aj na pojednávaní vyslovil predbežný právny názor, v zmysle ktorého považoval nárok žalobkyne za odôvodnený v celom rozsahu, účelom a zmyslom ustanovenia § 181 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) je zefektívnenie, zrýchlenie a zjednodušenie sporového konania, vrátane prevencie tzv. prekvapivých súdnych rozhodnutí. Porušenie § 181 ods. 2 CSP žiadnym spôsobom nediskvalifikuje stranu sporu, napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve zhrnúť svoje návrhy na záver pojednávania a podobne. Vo väzbe na uvedené preto odvolací súd i napriek vyslovenému právnomu názoru dospel k záveru o tom, že nárok žalobkyne je potrebné modifikovať, a to z dôvodov, na ktoré poukázal. Prioritnou pre zmenu vysloveného právneho názoru bola najmä požiadavka žalobkyne presahujúca 50 % kúpnej ceny. Limitom bola hodnota príležitosti odkúpiť byt a nie dorovnanie straty v stúpajúcej hodnote bytu, ktorá žalobkyni prenechaním poradia na

kúpu bytu vznikla a vzniká. Odvolací súd tak dospel k záveru, že žalobkyni vznikol vo vzťahu k žalovanej nárok na zaplatenie 30.000 eur, „ako odmeny za prenechanie poradia na odkúpenie bytu“. Z tej je nutné odpočítať 3.000 eur, ktorá suma už bola zaplatená pri podpise dohody. Žalovaná ďalej podľa predchádzajúceho, na dovolanie zrušeného, rozsudku odvolacieho súdu v tejto veci, už žalobkyni zaplatila 27.000 eur. Preto odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu v konečnom dôsledku zmenil a žalobu žalobkyne zamietol.

6. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, ktoré odôvodnila podľa § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP a navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že jej žalobe vyhovie.

7. Dovolateľka za nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý porušil jej právo na spravodlivý proces (dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP) označila to, že pri pojednávaní konanom na odvolacom súde tento jasne vyslovil svoj predbežný právny názor k tejto veci, teda že právny dôvod je daný a že zrejme dôjde k potvrdeniu prvostupňového rozsudku. Ani náznakom nevyslovil názor o potrebe moderovať zmluvne dohodnutú odplatu. Žalobkyňa teda nemala možnosť akýmkoľvek spôsobom na pojednávaní reagovať na tento právny názor odvolacieho súdu, ktorý bol úplne odchylný od právneho názoru súdu prvej inštancie. Pokiaľ strana sporu nemá ani tušenie, že právny názor, ktorý napokon súd vysloví vo svojom rozhodnutí je v priamom rozpore s jeho vysloveným predbežným právnym názorom, síce to strane sporu nijakým spôsobom nebráni v prednese, avšak tým zjavne dochádza k porušeniu rovnosti strán sporu, keď konajúci súd „zamlčí jedinu a rozhodujúcu „úvahu“, ktorou celý svoj vyslovený predbežný právny názor znehuje.

8. Ďalej dovolateľka na odôvodnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uviedla, že v napadnutom rozsudku odvolací súd výslovne konštatoval, že dohodu, ktorá je právnym základom uplatneného nároku, nemožno považovať za dohodu v extrémnom rozpore s dobrými mravmi. Napriek tomuto „nepriamemu“ potvrdeniu platnosti právneho titulu odvolací súd vyslovil, že spravodlivé usporiadanie vzťahov oboch strán sporu vyžaduje modifikáciu nároku žalobkyne. Bez akéhokoľvek znaleckého posudku, ktorý by mohla žalobkyňa rozporovať, potom odvolací súd ustálil primeranosť odplaty napriek platnej dohode strán sporu na 30.000 eur. Navyše v rozpore s dohodou uzavretou stranami sporu označil túto sumu ako sumu za prenechanie poradia na odkúpenie bytu. V bode 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku odkázal odvolací súd na dôvody tejto modifikácie, na ktoré už „v podrobnostiach poukázal“. Pokiaľ tým mal na mysli bod 20. odôvodnenia (nikde inde v odôvodnení napadnutého rozsudku žalobkyňa už žiaden právny názor odvolacieho súdu, ktorý by mal odôvodňovať modifikáciu jej nároku nenašla), tieto podrobnosti operujú s neexistujúcim inštitútom bez akéhokoľvek odkazu na akúkoľvek právnu normu slovenského právneho poriadku. Odvolací súd teda moderoval dojednanú výšku odplaty, čo nie je možné. Pokiaľ je hmotnoprávny úkon platný, potom bol protizákonne „moderovaný“ odvolacím súdom.

9. K dovolaniu žalobkyne sa vyjadrila žalovaná. Uviedla, že sa s ním nestotožňuje a má za to, že jeho dôvody nie sú dané. Odvolací súd zmenil vyslovený právny názor po tom, čo vo veci zopakoval dokazovanie. Pokiaľ by to nebolo možné, boli by zbytočné pojednávania. Je prirodzené, že súd vysloví svoj predbežný právny názor, ktorý je mimochodom „predbežný“ a teda nie je záväzný ani konečný a po vykonanom dokazovaní a prednesoch tento zmení, v súvislosti s argumentmi, čo je úlohou aj právnych zástupcov, aké argumenty prednesú, ako veci odôvodnia a podobne. Žalobkyňa tiež odôvodnila svoje dovolanie odklonom rozhodnutia odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe. Tento argument však nie je ničím podložený, v celom podaní sa nenachádza žiadna podporná judikatúra, na základe ktorej by bolo možné dospieť k takémuto záveru. Odvolací súd postupoval správne, kde v záujme hľadania spravodlivého riešenia skúmal a posudzoval primeranosť žalobkyňou požadovaného plnenia. Dovolanie žalobkyne preto žalovaná považovala za nedôvodné a navrhla ho odmietnuť.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP),

bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je prípustné, resp. nie sú v ňom vymedzené dovolacie dôvody spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, a ako také je nutné ho odmietnuť podľa § 447 písm. c), f) CSP.

11. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť svojho dovolania v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces. Takýto nesprávny procesný postup súdu môže spočívať predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

13. Súčasťou práva na spravodlivý proces je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia (pozri rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 559/2018, sp. zn. III. ÚS 47/2019, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/140/2019, sp. zn. 4Cdo/120/2019 a pod.) a povinnosť konajúceho súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, 5Cdo/57/2019) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (zákaz deformácie dôkazov, porušenie princípu opomenutého dôkazu, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov, porušenie zásady priamosti vykonávania dôkazov, uvalenie excesívneho dôkazného bremena a pod.).

14. V danom prípade videla dovolateľka naplnenie uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP v tom, že odvolací súd na pojednávaní vyslovil predbežné právne posúdenie veci, podľa ktorého je právny dôvod uplatnenej pohľadávky dovolateľky daný a že zrejme dôjde k potvrdeniu prvostupňového rozsudku, ale následne túto pohľadávku moderoval, bez toho, aby ju na to predtým upozornil a ona tak nemala možnosť akýmkoľvek spôsobom na pojednávaní reagovať na tento právny názor odvolacieho súdu.

15. Dovolací súd po preskúmaní veci konštatuje, že uvedené tvrdenia dovolateľky, ktorými odôvodňuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, nie sú opodstatnené.

16. Cieľom povinnosti súdu poskytnúť stranám predbežné právne posúdenie veci (§ 181 ods. 2 CSP) je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu a tiež je cieľom zrýchliť a zjednodušiť konanie tak, aby sa nevykonávali zbytočné dôkazy, ktoré súd nepovažuje za dôležité a nevenovala sa pozornosť bezdôvodným skutkovým tvrdeniam, ktoré sú podľa názoru súdu buď

nesporné alebo právne bezvýznamné (2Obdo/56/2020). Porušenie uvedeného ustanovenia však nelimituje stranu sporu pri realizácii jej procesných práv (napríklad 1Obdo/92/2018, 2Obdo/56/2020, 7Cdo/111/2020). Ak samosudca toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to totiž žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva. Porušenie citovaného ustanovenia žiadnym spôsobom nediskvalifikuje stranu sporu napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod., čo napokon v prejednávanej veci vyplýva aj z obsahu zápisnice z pojednávania pred súdom prvej inštancie. Aj z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (IV. ÚS 16/2012) vyplýva, že súd až v samotnom rozhodnutí vo veci, a nie v rámci postupu podľa ustanovenia § 118 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (predchádzajúca procesná právna úprava), vyjadrí svoj definitívny právny názor týkajúci sa konkrétnej prejednávanej veci.

17. Na druhej strane je potrebné vychádzať z toho, že vyslovenie predbežného právneho posúdenia veci nijako konajúci súd neobmedzuje v tom, aby v rozhodnutí vo veci vychádzal z iného, odlišného právneho posúdenia. Konajúci súd nie je viazaný vysloveným predbežným právnym posúdením veci. Zmena právneho posúdenia súdom prvej inštancie v rámci príslušného prvoinštančného konania stranu sporu (účastníka konania) nediskvalifikuje z možnosti uplatňovať svoje procesné práva priznané jej Civilným sporovým (mimosporovým) poriadkom v ďalšom konaní pred odvolacím súdom (IV. ÚS 374/2022).

18. Pokiaľ ide o odvolací súd, ten v rámci odvolacieho konania nemá za povinnosť uviesť účastníkom svoje predbežné právne posúdenie veci v zmysle § 181 ods. 2 CSP, keďže právne posúdenie veci už bolo vyslovené súdom prvej inštancie v rozhodnutí vo veci. Ak sa však chce odvolací súd od tohto právneho posúdenia veci odchýliť, zmeniť ho a aplikovať vo veci ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré doposiaľ nebolo použité, má povinnosť podľa § 382 CSP vyzvať strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Tým sa má predísť vydávaniu prekvapivých rozhodnutí, teda rozhodnutí, ktoré odvolací súd založí na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie bez toho, aby strana mala možnosť proti tomuto inému právnemu záveru odvolacieho súdu vyjadriť sa, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvej inštancie, nejavili ako významné.

19. V prejednávanej veci súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 14. januára 2020 zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobkyni 47.000 eur s príslušným úrokom z omeškania titulom zaplatenia odplaty za postúpenie práv a povinností žalobkyne zo zmluvy o budúcej zmluve, predmetom ktorej bola budúca kúpa bytu, na žalovanú. Odvolací súd v poradí prvým rozsudkom vo veci zo dňa 29. júna 2021 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanú zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobkyni 27.000 eur s príslušným úrokom z omeškania, keď stranami dojednanú odplatu 50.000 eur znížil na 30.000 eur (z toho 3.000 eur už žalovaná žalobkyni zaplatila pri podpise zmluvy), keď sa mu dojednaná výška odplaty javila ako neprimeraná. Aplikoval tak vo veci ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka o zákaze výkonu práva v rozpore s dobrými mravmi. Na dovolanie žalobkyne bol tento rozsudok odvolacieho súdu uznesením dovolacieho súdu zo dňa 29. novembra 2023 sp. zn. 1Cdo/62/2022 zrušený a vec vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodu, že odvolací súd, ktorý sa nestotožnil s právnymi závermi súdu prvej inštancie, zmenu v právnom posudzovaní nároku žalobkyne pred vyhlásením rozhodnutia neoznámil. Neumožnil jej tak na zmenu právneho posúdenia reagovať, čím konanie zaťažil vadou prekvapivosti svojho rozhodnutia. Následne odvolací súd vykonal vo veci dňa 28. 05. 2024 pojednávanie, na ktorom vyslovil predbežný právny názor, že žalobu žalobkyne považuje za dôvodnú a stotožňuje sa s rozhodnutím prvoinštančného súdu. Po vyjadreniach zástupcov strán, zopakovaní dokazovania a záverečných prednesoch zástupcov strán, odvolací súd pojednávanie odročil na 25. 06. 2024 za účelom vyhlásenia rozhodnutia. V uvedený deň potom vyhlásil rozsudok (tu preskúmaný dovolacím súdom), ktorým zmenil napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu tak, že žalobu žalobkyne zamietol. Rozhodnutie opätovne, tak ako v prípade svojho prvého rozhodnutia, odôvodnil tým, že stranami dojednaná odplata 50.000 eur je neprimeraná a preto ju znížil na 30.000 eur. Aplikoval tak vo veci ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka o zákaze výkonu práva v rozpore s dobrými mravmi. Keďže žalovaná už žalobkyni zaplatila 3.000 eur pri podpise zmluvy a 27.000 eur po

predchádzajúcim rozhodnutí odvolacieho súdu, bola pohľadávka žalobkyne už zaplatená a preto jej žalobu odvolací súd zamietol.

20. Z uvedeného opisu priebehu konania vyplýva, že preskúmané rozhodnutie odvolacieho súdu a právny názor, na ktorom je založené, neboli pre žalobkyňu prekvapivými. Odvolací súd už vo svojom prvom rozhodnutí vo veci vyslovil svoj právny názor o potrebe znížiť výšku odplaty dojednanú stranami za postúpenie práv a povinností zo zmluvy o budúcej zmluve a to cestou aplikácie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pred novým (v poradí druhým vo veci) rozhodnutím odvolacieho súdu tak mala žalobkyňa vedomosť o tom, že aj takéto právne posúdenie veci je takpovediac v hre. Mohla sa k nemu vyjadriť a právne voči nemu argumentovať. Mala vytvorený dostatočný procesný priestor, aby v súvislosti s týmto právnym názorom odvolacieho súdu mohla uplatniť svoje procesné práva strany sporu.

21. Dovolací súd tak nezistil opodstatnenosť dôvodov, ktoré žalobkyňa uvádzala v dovolaní na odôvodnenie uplatneného dovolacieho dôvodu zmätočnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu podľa § 420 písm. f) CSP.

22. Čo sa týka dovolateľkou uplatneného dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), tu dovolací súd dospel k záveru, že v dovolateľka nevymedzila tento dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

23. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP). Absencia konkretizácie otázky, ktorej nesprávne právne posúdenie dovolateľ namieta, znemožňuje dovolaciemu súdu vykonať meritórny prieskum, keďže by tým prekročil hranice viazanosti dôvodmi dovolania.

25. Uvedeným spôsobom dovolateľka v tejto veci nepostupovala, keď právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom nedefinovala. Dovolací súd ani v snahe autenticky porozumieť dovolaniu žalobkyne (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 336/2019) nedokázal z obsahu dovolania zistiť, v akej otázke sa odvolací súd podľa dovolateľky nesprávneho právneho posúdenia dopustil. Z odôvodnenia dovolania vyplýva len to, že žalobkyňa spochybňuje právo súdu znížiť (moderovať) zmluvne dohodnutú odplatu s poukazom na dobré mravy. Takéto vnímanie rozhodnutia odvolacieho súdu však nezodpovedá jeho podstate. Tou bolo odopretie súdnej ochrany právu žalobkyne domáhať sa zaplatenia zmluvne dohodnutej odplaty vo výške presahujúcej 30.000 eur. Odvolací súd stranami dohodnutú odplatu neznížil, ani nerozhodol, že toto dojednanie je v časti prevyšujúcej sumu 30.000,- eur neplatným právnym úkonom pre rozpor s dobrými mravmi. V zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka len odmietol poskytnúť súdnu ochranu právu žalobkyne uplatnenému žalobou. Proti takémuto právnomu posúdeniu veci odvolacím súdom žalobkyňa vo svojom dovolaní nijako právne neargumentuje. Jej odôvodnenie uplatneného dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci vyznieva ako prostý nesúhlas s právnym posúdením veci odvolacím súdom. Takéto

nejednoznačné, resp. abstraktné odôvodnenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, bez vymedzenia dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, nemôže obstať bez toho, aby bola znevýhodnená procesná protistrana.

26. Vzhľadom na uvedené závery najvyšší súd dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c), f) CSP odmietol v celom rozsahu ako neprípustné a nevymedzené dovolacími dôvodmi spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

27. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

28. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.